

... Stanislav Folwarczny, náměstek hejtmána Moravskoslezského kraje pro oblast školství a sportu

JAK SE ŽILO DĚTSKÝM DOMOVŮM V NOUZOVÉ DOBĚ?

Když se 11. března 2020 uzavřely školy a školská zařízení, zdánlivě vznikl dojem, že všechny děti jsou doma a jejich pedagogové také. Zůstal však jeden typ školského zařízení, které děti ani zaměstnance domů poslat nemohlo, protože funguje 24 hodin denně, 365 dní v roce, bez možnosti vydechnutí.

Jsou to dětské domovy, v nichž nastaly perné chvíle, kdy bylo nutné postarat se o soudem do ústavní péče umístěné děti v mnohem náročnějším rozsahu se stávajícím nijak neposíleným personálem. Ba co víc! I zaměstnanci dětských domovů mají své vlastní děti školou povinné, mnozí tedy museli po každodenní náročné práci v domově spěchat domů a pečovat o své děti, být jim nápomocni při vyučování či plnění úkolů zadávaných učiteli prostřednictvím dálkové formy výuky, starat se o domácnost.

Čas dilemat

A tak se za zdmi dětských domovů odehrála v této podivné koronavirové době řada zajímavých situací, které vyžadovaly po všech zúčastněných velmi pevné nervy, profesionalitu, odvahu, mnoho času stráveného s dětmi mimo původní rozpis „služeb“ a řádku dalších obětí, o nichž nikdo nemluvil a za něž nebyl očekáván žádný bonus.

Nikdo z nás, kdo si vyzkoušel online výuku svých dvou nebo i tří dětí, si asi ani nechce představovat, co znamenala tato forma vyučování pro vychovatele v rodinné skupině s osmi osudem negativně poznamenanými dětmi s různými traumaty ve věku od dvou do 20 let. Ta dilemata, zda si sednout s prospěchově slabším Pavlíkem k online hodině matematiky, nebo nakrmit, přebalit a dát spát maličkou Aničku, nebo vysvětlit pubertálnímu Honzíkovi dnes již poněkolkáté, že vycházka za plot areálu dětského domova za dívkou jeho snů dnes, ani zítra, ani pozítří opravdu nebude... To muselo být hodně těžké!

Riziko karantény

Příběhy, které psal koronavirus v dětských domovech, by jistě vydaly na knížku. Pár z nich snad upoutá vaši pozornost.

Tak například hned na počátku, kdy ještě nebyla jasná žádná pravidla a mnoho lidí prožívalo přinejmenším rozčarování ze zpráv, které nechtěli nikdy slyšet, se z jednoho dětského domova vydala 14letá dívka za svou matkou někam do Ústí nad Labem. Na tomto výletě byla zadržena v Praze a umístěna v diagnostickém ústa-

vu. Ředitel dětského domova v našem kraji stál před nelehkým úkolem – rozkaz zněl jasně – dívku si vyzvedněte do 48 hodin. A kdo pro ni přes celou republiku pojedje ve dnech, kdy některé obce byly uzavřeny policejními konvoji a lidé zažívali dosud nepoznané situace? Jistě – i takové nelehké úkoly bylo třeba profesionálně zvládnout. A zvládly se řekneme na jedničku.

V několika domovech byli ředitelé postaveni před další naprosto nepoznaný úkol – máme dítě po útěku pustit mezi ostatní děti, nebo jej izolovat do karantény a riskovat následnou rákosku ombudsmana? I s karanténami dětí si ředitelé museli poradit a zvládli to opět bravurně, kdyby tomu tak nebylo, jistě bychom to už věděli, děti velmi dobře znají svá práva i instituce, u kterých se jich mohou domáhat.

Ředitel u plotny

V některých případech se ředitel dětského domova musel sám postavit do první linie školní kuchyně, protože kuchařka onemocněla (nikoli Covidem) a 50 hlavových krků bylo nutné 5x denně nasytit podle potravinového koše. No, nezáviděníhodné koronavirové radosti.

Mediální pozornost a plně zasloužené poděkování si v době uzavření škol a školských zařízení získali zejména ředitelé a pedagogové mateřských, základních a středních škol, kteří v různých podmín-

kách a s velkou trpělivostí nově vzdělávali své žáky na dálku bez přímého sociálního kontaktu, hledali co nejefektivnější způsoby, jak v těchto nepoznaných podmínkách předávat vědomosti a udržovat žáky (i jejich rodiče) v aktivitě dosud nebyvalého rozsahu. Jistě, dnes můžeme říci, že se „to“ v podstatě zvládlo, přitom je zřejmé, že téma vzdělávání na dálku je velkou výzvou do budoucna.

Skupin, které si musely sáhnout v souvislosti se zavřenými školami na dno a dolovat ze sebe schopnosti, o nichž neměli tušení, bylo určitě více. Ať už to byli rodiče dětí v „domácí karanténě“, nebo i děti samé, velké poděkování a uznání si zaslouží všichni.

Veřejná poklona

„Tetám a strejdům“ v dětských domovech zaslouženou poklonu zatím veřejně nikdo nesložil, přitom vedle neskutečného a zcela kontinuálně navazujícího řetězce minut, hodin, dní a nocí bez možnosti jediného vynechaného dne se některé dětské domovy zapojily i do šití roušek. V uzavřeném světě velkého rodinného kruhu se šily roušky nejen pro jeho malé i velké obyvatele, ale také pro další potřebné, kteří se na kraj obraceli v určitém okamžiku nouzového stavu, kdy těchto ochranných pomůcek byl velký nedostatek.

V posledních 14 dnech nouzového stavu prošly všechny děti i zaměstnanci všech 17 krajem zřizovaných domovů testováním na přítomnost Covidu-19. Všech 487 zaměstnanců a 463 dětí mělo negativní test.

Co na to říct? Kloubouk dolů, vážení ředitelé, vychovatelé a všichni ostatní zaměstnanci našich dětských domovů. Patří Vám to největší poděkování za všechno, co jste museli zcela bez zkušenosti s obdobnou situací řešit, za každý den, v němž jste museli rozhodovat o prioritách, za každou chvíli, ve které jste si mysleli, že už to nezvládnete, ale šli jste dál, protože jste věděli, že nikdo jiný to udělat nemůže. Poděkování si určitě zaslouží i děti – izolace za zdmi budov Vašich domovů jistě vyžadovala notnou dávku i jejich trpělivosti a přizpůsobivosti provázené bezpochyby řadou situací řekneme výchovně náročných...

Děkujeme, Vás všech si hluboce vážíme...